

Силабус навчальної дисципліни

Етика та естетика

підготовки

бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська
Факультет/Інститут	інформаційних технологій та механічної інженерії
Кафедра	філософії
Контакти кафедри	Каб. 706(сьомий поверх висотного корпусу), телефон 4-42, ел. адреса:kerimova.anzhelika@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Савош Г.П., к.с.н., доцент Гребінник Т.О., к.і.н., доц
Контакти викладачів	galinasavos7@gmail.com 0672766053 Gta2102@gmail.com
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/MEX/K2/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/09/KONS.2022-2023.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Протягом багатьох століть люди мріяли про щасливе і благополучне життя, наповнене високим змістом і засноване на ідеалах добра і справедливості, вірності і честі, порядності і товариської взаємодопомоги, краси і гармонії.

Совість і доброта, честь і гідність, борг і відповідальність - ці моральні поняття і цінності завжди відбивали найглибші прагнення людства в його духовному розвитку, відкривали перспективи вдосконалення людини і надавали його життю гідність і сенс. У міфах і легендах, переказах і казках, у релігійних пошуках і філософських вченнях виражені мрії людей про ідеальний світопорядок, в якому добро і справедливість, борг і відповідальність, честь і гідність виступають основою і змістом суспільних відносин.

Особливо гостро проблема місця і ролі моральних цінностей у суспільному житті постала в ХХІ ст., коли стало очевидним, що світові відносини та найвидатніші досягнення технічного прогресу обертаються катастрофічними наслідками для людини, якщо не відбувається відповідний розвиток культури суспільства. Хід історичного процесу стає непередбачуваним.

Перш за все, це питання про походження і природу моралі, про джерело і зміст морального обов'язку, про зміст і критерії добра і зла, боргу, інших моральних цінностей, про саму природу моральної ідеалізації і сутності людських чеснот.

Цілісне сприйняття світу, сила уяви – універсальна здатність, що відрізняє людину від тварини. Вона властива людині так само, як і інша універсальна здатність - мислен в поняттях. Ці дві універсальні здібності людини тісно пов'язані і одна без іншої не існують. Мислення в образах, творча уява може бути притаманне людині від початку або виховане. Прості форми цієї здатності формуються в індивіда цілком стихійно, природно. Вищі форми цієї здатності (сприймати світ у формах розвинутою людської чуттєвості) представлені в мистецтві.

На досягнення цих цілей орієнтовані і наукові дослідження, і емоційно-художнє освоєння дійсності, і освітня діяльність. Все це лише невелика частина найважливіших теоретичних питань, різне розуміння яких в етиці та естетиці визначає складність і різноманіття змісту нашого життя.

	Години	Кредити	Семестр
			III
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
лекції	30		30
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	-		-
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	8		8
підготовка до контрольних заходів	7		7
виконання курсового проекту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	15		15
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		30
підготовка до екзамену	90		90
Форма підсумкового контролю			залік

Мета вивчення дисципліни «Етика і естетика» сформувати у студентської молоді загальні уявлення про найважливіші етичні та естетичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, розкрити суть законів краси і гармонії, теорії і практики мистецько-художньої творчості, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньо-творчих методів.

Завдання вивчення дисципліни є навчити студентів розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях, виробити правильне розуміння морального аспекту бізнесу, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

Пререквізити дисципліни – «Історія та культура України», «Філософія».

Постреквізити дисципліни – «Психологія і педагогіка», «Соціологія», «Релігієзнавство», «Політологія».

Компетентності:

- Здатність діяти на основі етичних та моральних міркувань (мотивів), дотримуватися норм професійної етики.
- Здатність орієнтуватися у світі між людських відносин і художнього життя з позицій гуманізму
- Здатність поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними та естетичними цінностями
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- Здатність керуватись у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Знання етичних, соціальних норм та прав людини; вміння аналізувати соціально та особистісне значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2021):

- ✓ **ПР18.** Знати історію та зміст найважливіших моральних та естетичних положень.

- ✓ **ПР19.** Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм. Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності.
- ✓ **ПР20.** Вміння враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.
- ✓ **ПР22.** Застосовувати базові професійні і наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Етика та естетика – походження і структурний аналіз					
1.Етика як соціальна наука.	3	2			1
2.Історичні етапи розвитку етики.	4	2			2
3. Мораль як соціальний феномен.	4	2			2
4.Поняття і структура моральної свідомості. Моральна самосвідомість.	6	2			4
5.Моральні проблеми людської діяльності. Основні моральні проблеми.	6	2			4
6.Моральні проблеми людської діяльності. Цінності. Ієрархія цінностей.	4	2			2
7.Етика спілкування	6	2			4
8.Етика спілкування. Етикет.	4	2			2
9.Естетика як наука, її предмет і функції	4	2			2
10.Естетична думка про природу та функції мистецтва.	6	2			4
11.Мистецтво як соціальний феномен.	4	2			2
12. Види сучасного мистецтва.	6	2			4
13. Естетичні категорії та людські емоції.	6	2			4
14. Основні естетичні категорії. Види категорій.	6	2			4
15.Українська естетика в контексті розвитку світової і національної культури.	6	2			4
Виконання та захист реферату.	15				15
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
<i>1.Історичні етапи розвитку етики.</i> Геоцентричний характер етики Середніх віків. Основні риси етики середньовіччя: ригоризм, аскетизм, суперечливе поєднання оптимізму та песимізму. Етичний імператив Августина Аврелія. Етичне вчення Фоми Аквінського.	Інформація міститься в монографіях і посібниках,

<p><u>2. Моральні проблеми людської діяльності. Основні моральні проблеми.</u> Теорія моральної доброти (І.Кант, Ж.П.Сартр) про виключне значення мотиву при моральній оцінці людської діяльності. Етика про пріоритет наслідків дії при моральній оцінці людської діяльності.</p> <p><u>3. Етика спілкування.</u> Інтеграція етики з культурологією, соціологією, психологією, філософією.</p> <p><u>4. Етика спілкування. Етикет.</u> Осмислення проблем людського спілкування в працях М.Бубера, К.О.Апеля, М.Бахтіна. Особливості національного етикету.</p> <p><u>5. Види сучасного мистецтва.</u> Топ 10 видів сучасного мистецтва. Найцікавіші види мистецтва. Найбожевільніші види сучасного мистецтва.</p> <p><u>6. Українська естетика в контексті розвитку світової і національної культури.</u> Особливості української естетичної думки в контексті національного культурно - історичного процесу. Основні положення праці І. Франка «Із секретів поетичної майстерності». Основні центри розвитку естетичної науки в Україні.</p>	<p>зазначених в додатковій літературі та інтернет-ресурсах згідно змісту.</p>
---	---

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

3. Мораль як об'єкт етики, її сутність та функції.
4. Співвідношення етики, моралі та моральності.
5. Історичне зародження морально-етичних норм людського життя.
6. Співвідношення моральних, релігійних та юридичних норм.
7. Моральні цінності християнського віровчення.
8. Моральні традиції українського народу.
9. Основні концепції моралі в історії європейської культури.
10. Сенс життя і щастя: основні аспекти співвідношення.
11. Любов як основа морального життя людини.
12. Проблема добра і зла у світовій етичній думці.
13. Чесноти і вади як характеристики моральності людини.
14. Проблема людського щастя у вченні Григорія Сковороди.
15. Моральний зміст патріотизму.
16. Професійна етика.
17. Поняття етикету: історичні корені і сучасні форми.
18. Морально-психологічні аспекти спілкування.
19. Проблема самотності у сучасному світі.
20. Сучасна етика ділової людини.
21. Етика службового конфлікту.
22. Діалог як риса людської особистості та його етичні засади.
23. Етика в неklasичній культурі.
24. Молодіжна етика: поняття, особливості, проблеми.
25. Особливості моральних аспектів молодіжного спілкування.
26. Сімейні цінності в етиці українського народу.
27. Етика в контексті ідей постмодернізму.
28. Співвідношення понять краси, прекрасного та естетичного.
29. Особливості естетики як філософської науки.

30. Провідні концепції естетичного в європейській культурі.
31. Художні стилі класичного мистецтва.
32. Художні стилі неklasичного мистецтва.
33. Художній авангард та його естетична оцінка.
34. Естетичне як цінність.
35. Діалектична єдність етичного і естетичного, їх взаємозв'язок.
36. Проблема прекрасного і потворного в житті і художній творчості.
37. Трагічне в естетиці екзистенціалізму.
38. Мистецтво як соціальний і культурний феномен.
39. Мистецтво як засіб гармонізації природи і культури.
40. Основні парадигми сучасної мистецької творчості.
41. Етико-естетичні аспекти життєвого вибору особистості
42. Життєва мудрість та етика.
43. Етичні проблеми спілкування поколінь.
44. «Краса врятує світ...» – що це означає?
45. Етико-естетичні аспекти кохання.
46. Етика та естетика в гендерному вимірі.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів

1	Відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект, який містить лекції викладача та самостійно опрацьовані джерела при підготовці до аудиторних занять та контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30
3	Підготовка, виконання та захист реферату	15
4	Виконання контрольної роботи поточного контролю	30
		100

Бали за конспект:

10-9- оптимальний об'єм тексту лекційного матеріалу згідно з програмою релігієзнавства, включно з завданнями для самостійної роботи; наявність ключових положень, думок; конспект охайний;

8-4- конспект неповний, в ньому відсутні декілька лекцій або немає виконаних завдань з самостійної роботи; при цьому студент в цілому володіє категоріальним апаратом;

3-1- конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи; студент не володіє категоріальним апаратом.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях

опрацьовуються самостійно та захищаються студентами в усній формі.

30-28 - глибоке розуміння основних світоглядних позицій та можливість їх застосування в майбутній професійній діяльності; вільне володіння категоріальним апаратом;

27-19 - вільна орієнтація як в окремих питаннях релігій, так і в темах дисципліни в цілому;

18-10 - неповне розкриття питань, що розглядаються; поверхневі знання, суттєві помилки у відповідях (часткове формулювання понять, яке іноді змінює сутність термінології категоріального апарату);

9-5 - низький рівень розуміння основних питань релігієзнавства; нездатність розкрити всі питання для самостійного вивчення;

4-1 - часткове володіння категоріальним апаратом; грубі помилки у відповідях.

Підготовка, виконання та захист реферату:

15-13 - чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Студент показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел;

12-6 - реферат містить помилки у оформленні; студент орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки;

5-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє темою.

Виконання контрольної роботи.

- контрольна робота проводиться у вигляді тестування і містить 30 тестових завдань.
- правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 1 бал,
- відповідь помилкова - 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума показників змістового модуля 1.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача. Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущена лекція – у формі усного опитування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

–самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

–посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей інших авторів;

–надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо здобувач вищої освіти має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Малахов В. Етика: Курс лекцій: Навч. посібник, – К., 2001. – 384 с.
2. Мовчан В. Історія і теорія етики: Курс лекцій. – Львів, 2005. – 488 с.
3. Сморгж Л.О. Естетика: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 334с.

4. Естетика: Підручник. // За ред. Л.Левчук, В.Панченко, О.Онїщенко, Д.Кучерюк. – К., 2006. – 431 с.
5. Етика. Естетика: Практикум. // За ред. Л.Доротяненко, Н.Сухової. – К., 2005. – 72 с.
6. Етика: курс лекцій. / В. А. Малахов. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – 214 с.

Допоміжна

1. Лозовой В.А. Нравственная культура личности: содержание и пути формирования: Учебное пособие. – Харьков, 2001. – 44 с.
2. Нападиста В. Історія етики в Україні (друга половина ХІХ – поч. ХХ ст.). – К., 2004. – 240 с.
3. Сморгж Л.О. Світ десяти муз. – К., 1973.
4. Шиллер Ф. Естетика. – К., 1974.
5. Франко І. Краса і секрети творчості. – К., 1980.
6. Чмут Т. Етика ділового спілкування: Навч. посібник. – К., 2006. – 223 с.
7. Естетика: Навч. Посібник. // За ред. В.Лозового. – К., 2003. – 208 с.
8. Етика: Навч. посіб./ В.О.Лозовой, М.І. Панов, О.А. Стасевська та ін. // За ред. проф. В.О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
9. Етика: Навч. Посібник. / За ред. В.Лозового. – К., 2004. – 224 с.

6.ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Студентська електронна бібліотека «Читалка.» - Режим доступу: <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> .
2. Сайт безкоштовної електронної бібліотеки «Книжка» - Режим доступу: <http://www.knigka.org.ua>
3. Безкоштовна електронна бібліотека. - Режим доступу: <http://www.e-knigka.org.ua>
4. Бібліотека українських підручників. - Режим доступу: http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/
5. Гумер – гуманітарні науки.- Режим доступу: <http://www.gumer.info/> - бібліотека
6. Віртуальний читальний залі ДВНЗ ПДАБА. - Режим доступу: <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2Fe%2Dlibrary%2FShared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97%2F%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%96%20%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0&viewid=fd845af6%2D2dda%2D4d0a%2D8f8b%2Ddbfd1a0bb90c>

Розробники

(підпис)

Тетяна ГРЕБІННИК

Галина САВОШ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталя ВЕЛЬМАГІНА

Силабус затверджено на засіданні кафедри
_____ філософії _____

(назва кафедри)

Протокол від « 28 » червня _____ 2022__ року № 14

Завідувач кафедри

(підпис)

Віктор БІЛОПОЛІЙ